

İSKENDERUN TİCARET VE SANAYİ ODASI

HATAY'IN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Levent Hakkı YILMAZ
Yönetim Kurulu Başkanı

Hatay'ın Sorunları ve Çözüm Önerileri

1.Nakliye Sektörü Sorun: Türkiye'nin Ortadoğu'ya Açılan En Önemli Çıkış Kapılarından Cilvegözü ile birlikte Yayladağı Sınır Kapımız, Irak ve Suriye'de yaşanan sıkıntılar sebebiyle, Transit TIR geçişlerine zaman zaman kapatılmakta ve bu durum il ekonomisine ciddi zararlar vermektedir. Hatay'ı Suriye'ye ve dolayısıyla Ortadoğu'ya bağlayan sınır kapılarının verimsiz çalışmasıyla, başta ticaret, nakliye ve turizm sektörleri olmak üzere neredeyse tüm iş kolları sekteye uğramıştır.

1.Çözüm Önerisi: Çözüm önerisi olarak, güvenliğinin sağlanmasının ardından halen kapalı olan Yayladağı sınır kapımızın kalıcı olarak yeniden faaliyete girmesinin faydalı olacağına inanıyoruz. Ayrıca Cilvegözü sınır kapısının altyapı imkânlarının daha kaliteli hale getirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

2.Tarım Sektörü Sorun: Hatay'daki başlıca tarım ürünleri pamuk, mısır, narenciye, soğan, patates, baklagiller, yaş sebze ve meyve, maydanoz gibi ürünlerdir. Hatay'dan yapılan ihracatın yaklaşık %70'i Ortadoğu'ya, yaklaşık %30'u da Rusya'ya yapılmaktaydı. Sınır kapılarının kapalı olması sonucu çiftçiler ve tarım üreticileri gelir açısından zor duruma düşmüştür. Amik ovasının yaklaşık %70'lik bölümü derin kuyulardan elektrik enerjisiyle çekilen su ile sulanmaktadır. Tarımsal sulamada kullanılan elektrikten alınan verginin % 32 olması ve kuyulardaki su miktarının yaz aylarında düşmesi neticesinde çiftçilerimiz tarlalarını istediği gibi sulayamamakta ve çok pahalı sulamaktadır.

2.Çözüm Önerisi: Bunun için yapımına uzun süre önce başlanan baraj projelerinin bitirilmesi oldukça önemlidir.

3.Turizm Sorunları: Hatay; Kültür ve Turizm Bakanlığı Marka Kent Projesi kapsamında bulunan 15 İl arasında yer almaktadır. 2014 yılında yerli ve yabancı toplam 537.754 adet ziyaretçiyi ağırlayan ilimizde, turizm sektörüne yapılan yatırımlara rağmen terör ve savaş tehdidi altına girmesi

nedeniyle 2015 yılında %52 azalarak 255.783 kişiye kadar düşmüştür. İnanç ve Kültür turizmi açısından Türkiye’de ve Dünya’da büyük rağbet gören Hatay ili turizmi Suriye’deki savaş sonrası karışıklık algısı nedeniyle bitme noktasına gelmiştir.

3. Çözüm Önerisi: Öncelikle bölgemizdeki savaş algısının ortadan kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunulmalı ve buna ek olarak Hatay’da kültür, inanç, kıyı ve yayla turizminin canlandırılması için gerekli teşvik ve destekler verilmelidir.

4.Suriyeli Sığınmacılar İle İlgili Sorunlar:

- ✓ Suriyeli pek çok ailenin ekonomik olarak zor şartlarda yaşıyor olması; barınma, sağlık, eğitim gibi temel hizmetlere erişimde yaşadıkları sıkıntıların yoğunluğu,
- ✓ İldeki ürün ve hizmetlere talebin artmasından dolayı fiyatlandırmalardaki artışların (ev kirası vb.) il ekonomisine olumsuz etkisi,
- ✓ Şehre yerleşen yüksek miktardaki Suriyeli nüfusun ildeki çarpık kentleşme ve gecekondulaşma sorununu artırması,
- ✓ Toplumsal ve kültürel farklılıklar,
- ✓ Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından yapılan ankete göre Hatay ilindeki Suriyeliler arasında işsizlik oranının yüksek (%25) olması,
- ✓ Suriyeli nüfusun Hatay ili istihdam ortamında meydana getirmiş olduğu olumsuz etkiler (Kayıt dışı istihdamın ve çocuk işçiliğinin artması, kaçak işyeri açılışı, Türk vatandaşlarının iş bulamaması vb.),
- ✓ Özellikle Reyhanlı ilçesinde meydana gelen demografik dengesizlik (Türk vatandaşlarının azınlık durumuna düşmesi)

4. Çözüm Önerisi: Suriyeli mülteciler için kalıcı çözümler üretmek adına ekonomik ve sosyal hayata adaptasyonları sağlayıcı projeler kapsamında çalışmalar yapılması gerekmektedir. Suriyeli misafirlerimizin istihdam edilebilirlikleri artırılmalıdır.

5.İnşaat Sektörüne İlişkin Sorunlar: 27.10.2008 tarih ve 2008/14273 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Hatay ilinin tamamı kamu yararı ve ülke güvenliği açısından yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticari şirketlerin taşınmaz ve sınırlı aynı hak edinemeyecekleri belirtilmiştir. Ancak bu durum, bölgemizin inşaat sektörünü olumsuz yönde etkilemektedir. Zira geçtiğimiz yıllarda İstanbul ve Ankara gibi illerin ekonomik sıkıntılarının büyük bir bölümü, yabancılara konut satışı ile bertaraf edilmiştir.

5.Çözüm Önerisi: İlimiz sınırları içerisinde kat mülkiyeti yapılmış konut satışının serbest bırakılması yararlı olacaktır.

6.Sanayi Sektörüne İlişkin Sorunlar: İlimizdeki yatırımcılar, sanayi arazisi bulmakta sıkıntı yaşamaktadır. Hatay'daki Organize Sanayi Bölgeleri'nin dolu olması sebebiyle, bu alanlar yatırım yapılabilmesi açısından elverişsizdir. Bu nedenle, bölgemizde yatırım yapmak isteyenlerin büyük bir çoğunluğu Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi'ne yönelmektedir.

6. Çözüm Önerisi: Dolayısıyla bölgemize yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı yatırımcılar için yeni sanayi alanları yaratılmalıdır. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ni İskenderun Körfezi'ne bağlayacak olan Amanos Tünel projesi, ülkemizin ve bölgemizin ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Tünel projesi ile ilgili yapılan çalışmaların hızlandırılması ve Hassa Organize Sanayi Bölgesi'nin yapımıyla entegre olacak şekilde planlanması büyük önem arz etmektedir. Kırıkhan ve Erzin Organize Sanayi Bölgeleri'nin kurulum çalışmalarının ivme kazanması önemlidir.

Ayrıca İskenderun Lojistik Köy Master Planı'nın hayata geçirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, Gıda Toptan Sanayi Sitesi'nin inşası ve Küçük Sanayi Sitesi'nin taşınması işlemlerinin hızlandırılması faydalı olacaktır.

İLİMİZDEKİ SORUNLAR ÖZETLE;

- ✓ Faal Organize Sanayi Bölgeleri'nin tam doluluk oranına ulaşmış olmasından ötürü sanayinin genişleme ihtiyacının karşılanamaması,
- ✓ Yatırıma uygun arazi tahsisinde ve yatırımcıya arazi bulmada güçlük yaşanması, yatırımcılara sunulan arazi verilerinin yetersizliği,
- ✓ Sanayi altyapısındaki yetersizlikler (Enerji arzında yaşanan kesintiler, şehrin ulaşım altyapısının kötü durumda olması, kanalizasyon altyapısının yetersiz olması vb.)
- ✓ Lojistik sektörünün altyapısının iyileştirilmesi, Hassa Tünel Projesinin ve Karadeniz-Akdeniz bölünmüş yol projesinin hızla tamamlanması,
- ✓ Suriye'de 2011 yılından beri süren iç savaş nedeniyle ilin güvenli olmadığına yönelik olumsuz algının yeni yatırımlara gölge düşürmesi,
- ✓ Hatay merkezli firmalar tarafından Suriye üzerinden uluslararası pazarlara yapılan ihracatın kesintiye uğramış olması,
- ✓ Finansmana erişim konusunda yaşanan güçlükler ve yabancı fon kaynaklarından yeterince istifade edilememesi olarak ifade edilebilmektedir.